

wie is verantwoordelijk voor het functioneren van een megabiovergister?

De plaatselijke bevolking houdt zich niet bezig met de politiek waarin economische en juridische belangen tegen elkaar worden afgewogen.

Zij vormen altijd een minderheid t.o.v. inwoners daarbuiten.

De burgemeester is als het erop aankomt degene die verantwoordelijk is voor het welzijn van alle inwoners van de gemeente. Dus ook voor minderheden. In dit geval de bevolking van Kootstertille (ca. 3000 inwoners).

Kootstertille is een dorp met zware industrie. Bijna dagelijks rijden de geëscorteerde vrachtwagens van Haitsma met betonnen heipalen over de drempels en de rotonde de smalle Alde Dyk op en af. Je kan wel zeggen dat deze weg niet geschikt is voor een dergelijk transport, maar het gaat, want het gaat niet om gevaarlijke stoffen.

Ten westen van de grote weg ligt het industriegebied van de westkern. Ook daar is zware industrie en bovendien bevinden zich er gasinstallaties boven- en -leidingen onder de grond. Dat maakt dat de westkern een kwetsbaar gebied is waar het gevaarlijke stoffen betreft. Er kan eigenlijk niets meer bij is al eens door de brandweer gesuggereerd. Desondanks zijn er vóór 2009 plannen om een biovergister te bouwen. Er is een vergunning verleend maar om niet geheel duidelijke redenen is er met de bouw niet begonnen.

Biovergisting was in die periode economisch niet rendabel. Veeteeltbedrijven hebben in Friesland dikwijls hun eigen mestvergister. Een dergelijke exploitatie kan kleinschalig genoemd worden in vergelijking met de geplande bouw in de westkern van een mega-biovergister. In een masterscriptie schrijft Mevr. Jetty Middelkoop in 2012 dat er in ons land weinig openheid is inzake de risico's. Zelfs op kleinschalig niveau zouden in 90% van de boerderijen mestongevallen voorkomen. Dat varieert van schade aan de veestapel tot schade aan de gezondheid van de boeren. De oorzaak van dergelijke ongevallen is vermoedelijk het vrijkomen van kleine hoeveelheden giftig gas. De conclusie is dat het vergistingsproces niet te reguleren is. D.m.v. covergisting van ander materiaal dan mest wordt getracht het proces in kwantitatieve zin te versnellen of te vertragen. Daartoe werd vooral maïs gebruikt maar ook deze toepassing is gevaarlijk.

De meest moderne trend is covergisting van houthaksels en bermmateriaal. Het principe berust op de bacteriële afbraak van cellulose. Op initiatief van de zuivelindustrie en de landbouwuniversiteit Wageningen is een herstart tot stand gekomen van de eerder gesloten niet rendabele biovergister Leeuwarden in de buurt van Goutum. Dit is een experimenteel project dat draait vanaf januari 2016. Er zijn nog nauwelijks gegevens bekend waaruit voldoende blijkt dat het project geslaagd genoemd kan worden. Het gaat er telkens om of het vergistingsproces controleerbaar is.

De conclusie is dat er op dit moment onvoldoende ervaring is in het exploiteren van megabiovergisters. Een voorbeeld van de oncontroleerbaarheid wordt door Mevr. Jetty Middelkoop gegeven. Tijdens de vergisting kan blauwzuur vrijkomen (cyanide, zyclon B uit de conc.kampen). Dit wordt echter overschaduwd door het vrijkomen van veel hoger concentraties zwavelwaterstof (rotte eieren stank). Voordat er concentraties cyanide in het bloed van slachtoffers aantoonbaar zijn, is er al sterfte

door zwavelwaterstof. Wanneer er bijna geen zwavelwaterstof meer vrijkomt is het niet uitgesloten dat er wél blauwzuur vrijkomt.

Dit enkele gegeven, deze onbekendheid, maakt de toepassing van biovergisting zeker op slechts enkele kilometers van woongebieden al obsoleet / verwerpelijk.

Ik maak de vergelijking met de lawineramp in het hotel in Italië. Zolang er geen lawines waren ging het goed. Achteraf weet iedereen plotseling dat dit hotel nooit gebouwd had mogen worden op die plek. De verantwoordelijke overheid wordt dood door schuld verweten. Er volgen ontslagen en miljoenenclaims. Het juridisch proces kan jaren duren. De vergelijking met de biovergisting is duidelijk.

Het gaat niet eens alleen om megavergisting maar om de onkontroleerbaarheid van ieder mestvergistingsproces.

Dat inademing van schadelijke gassen vooral de plaatselijke bevolking zal treffen behoeft geen betoog.

Daarom doe ik op dit moment een beroep op de burgemeester de verantwoordelijkheid voor de bevolking van Kootstertille te laten prevaleren boven de politiek en een veto uit te spreken over de bouw van de megabiovergister in de westkern van het dorp.

Arie van Engelen 10mei 2017